

Gemeente Someren
t.a.v. College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 290
5710 AG Someren

Briefrapport voor een bezinkbassin te Someren
door ir. Hans Hovens, Faunaconsult

Belfeld, 28 mei 2019

Inleiding

Hilum B.V. wil woningen realiseren aan de Kerkstraat 70 te Someren. Om rekening te kunnen houden met beschermde flora en fauna, heeft Econsultancy dit gebied onderzocht op het voorkomen van beschermde natuurwaarden middels een quickscan flora en fauna (Sanders, 2019). De conclusie die hieruit getrokken werd, is gebaseerd op de aanname dat het in het plangebied om een vijver gaat (en niet om een waterbassin (dat meestal droogstaat)). Deze brief heeft het doel aan te tonen dat aanvullend onderzoek niet nodig is.

De Wet natuurbescherming

In deze paragraaf wordt een korte toelichting gegeven op de juridische bescherming van de Nederlandse natuur. De Wet natuurbescherming (Wnb), die per 1 januari 2017 is ingegaan, vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De directe bescherming van dier- en plantensoorten was geregeld onder de Flora- en faunawet. Bij werkzaamheden met betrekking tot ruimtelijke ingrepen, moest worden nagegaan of deze negatieve gevolgen zouden kunnen hebben voor beschermde soorten. Het aspect soortbescherming blijft in de nieuwe wetgeving in grote lijnen gelijk, al verandert er wel een aantal zaken.

De lijsten met beschermde soorten zijn veranderd. Er zijn soorten die voorheen beschermd waren en onder de Wnb niet meer en andersom. Zo zijn een aantal soorten orchideeën, de kleine modderkruiper en rode bosmieren sinds 1 januari 2017 niet meer beschermd. De Wnb kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven (zie bijlage 1 voor een toelichting op verboden handelingen, afwijkingsmogelijkheden en criteria voor ontheffing/vrijstelling per beschermingsregime):

- Vogels

alle vogels in de zin van de Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wnb). Verder nemen de meeste provincies de onder de Flora- en faunawet benoemde vogelsoorten waarvan het nest jaarrond werd beschermd over;

- Internationaal beschermde soorten

alle dieren en planten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 3.2 van de Wnb);

- Overige beschermde soorten

soorten genoemd in de bijlage bij de Wnb, die niet onder de reikwijdte van paragraaf 3.2 vallen (paragraaf 3.3 van de Wnb). Hieronder vallen onder meer de ‘algemene’ soorten die onder de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen waren vrijgesteld. Vrijwel al deze soorten zijn door alle provincies eveneens voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld (een uitzondering geldt voor de mol; die onder de Wet natuurbescherming niet meer is beschermd).

De beschermde status van soorten kan echter per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten (Provinciale staten van Noord-Brabant, 2016). Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

Voor soorten die ook niet in de bijlagen van de Wnb worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling (artikel 1.11 Wnb) als vangnet. Op grond van deze bepaling moeten schadelijke handelingen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in beginsel achterwege worden gelaten, dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

Bevindingen

Econsultancy heeft op 18 januari 2019 een quickscan flora en fauna uitgevoerd op de planlocatie in Someren. De conclusie luidt: “Op basis van de overhavige quickscan flora en fauna dient voor uitvoering van de plannen middels aanvullend veldonderzoek duidelijkheid te worden verkregen omtrent de aan- of afwezigheid van alpenwatersalamander, kamsalamander, vinpootsalamander, poelkikker en drijvende waterweegbree op de onderzoekslocatie.”

Faunaconsult heeft aan de hand van de door de initiatiefnemer (Erwin Hilhorst) aangeleverde foto’s van het plangebied nogmaals beoordeeld of voorgenoemde soorten (kunnen) voorkomen. In figuur 1 is te zien dat het plangebied een waterbassin betreft en geen vijver. Gezien dit erg vroeg in het jaar (voor 23 mei) droogvalt, is het ongeschikt als voortplantingswater voor (streng beschermde) amfibieën. De met vegetatie begroeide delen van het plangebied dienen mogelijk wel als landhabitat van enkele algemene amfibieënsoorten. Econsultancy heeft tijdens het veldbezoek geen drijvend waterweegbree waargenomen. Drijvende waterweegbree is ook op de foto’s (in de bloeiperiode) niet te zien. Aanvullend onderzoek is in dit geval daarom niet van toepassing.

Figuur 1. Het waterbassin in Someren op 17-05-2019 (links) en 23-05-2019 (rechts).

Conclusies

Algemeen voorkomende amfibieën: vrijstelling

In het plangebied komen mogelijk enkele algemene amfibieën voor, die onder de Wnb zijn beschermd. Het gaat om algemeen voorkomende soorten (zogenaamde A-soorten), waarvoor in Noord-Brabant een vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud. Dit houdt in dat deze soorten verstoord mogen worden, zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Wel geldt altijd de Zorgplicht (artikel 1.11 Wnb); deze houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten altijd zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Om aan de algemene zorgplicht te voldoen, moeten dieren die tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen, zo snel mogelijk naar een aangrenzende locatie buiten het plangebied worden verplaatst.

Drijvende waterweegbree

Deze soort is afwezig (niet te zien op de foto's) in het plangebied. Bij een eerder bezoek is deze soort ook niet waargenomen. De aanwezigheid van drijvende waterweegbree is daarom niet aannemelijk.

Bijzondere amfibieën

Het waterbassin in het plangebied valt te vroeg in het jaar droog, waardoor dit niet geschikt is als voortplantingsplaats voor (bijzondere) amfibieënsoorten. Het voorkomen van streng beschermde amfibieën op de onderzoekslocatie is dan ook erg onwaarschijnlijk.

Literatuur

- Ministerie van Economische zaken. 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3.
- Provinciale staten van Noord-Brabant. 2016. Verordening van Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant houdende regels ter bescherming van de natuur (Verordening natuurbescherming Noord-Brabant).
- Sanders, R.M. 2019. Rapportage quickscan flora en fauna Kerkstraat 70 te Someren. Econsultancy, Boxmeer.